

Nieuwsbrief

Stichting
Behoud de Zak van Zuid-Beveland
Secretariaat: v.d.Poest Clementstr 7,
4443 AL Nisse
Tel. 0113 - 649536
Rabobank: 34.60.01.536
Postbank: 401881

april 2010

JOP hoort in het dorp

De plaatsing van zeecontainers als jongerenontmoetingsplaats (JOP) op de Zuidzaksedijk tussen Heinkenszand en Nisse heeft afgelopen tijd de gemoederen flink bezig gehouden. Ook de BZZB mengde zich in de discussie. Voor alle duidelijkheid: de stichting is niet tegen een JOP. Integendeel, wij vinden zo'n voorziening voor jongeren een goede zaak.

Ons inziens zijn de problemen veroorzaakt door een onjuist besluit van het dagelijks gemeentebestuur. Dat koos de weg van de minste weerstand door geen plek voor de JOP in het dorp aan te wijzen. Een hangplek voor jongeren hoort een plek binnen de (dorps)samenleving te krijgen. Nu wordt de jeugd verbannen naar een plek in het buitengebied. De keus voor de Zuidzaksedijk – en hier gaan de belangen van de BZZB een rol spelen – is om meer redenen een erg ongelukkige.

Het gaat om een fraaie bloemdijk, waarvan de natuurwetenschappelijke en landschappelijke waarden onbetwist zijn. Onderdeel van het netwerk aan historische bloemdijken waardoor de Zak van Zuid-Beveland befaamd is. Niet voor niets is de Zak aangewezen tot een van de drie nationale landschappen in Zeeland. De containers op de dijk zijn een schoolvoorbeeld van landschappelijke beeldvervuiling. Ze staan er als spreekwoordelijke vlag op een modderschuit. De bezwaren van de BZZB

richten zich met name hiertegen. Door dit toe te staan is het hek van de dam en wordt de weg vrijgemaakt om overal in het buitengebied dergelijke containers toe te staan.

De gemeente denkt de pijn te kunnen verzachten door een ligusterhaag om de containers in te planten. Schaamgroen om een verkeerde beslissing te maskeren. Het doet bovendien vrezen dat de containers geen tijdelijk karakter hebben, maar een permanent obstakel worden. Daardoor zal ook de zoekslag naar een plek in het dorp op een laag pitje komen te staan.

De BZZB heeft bij het gemeentebestuur bezwaar aangetekend tegen het afgeven van een gedoogbeschikking. Bij het persklaar maken van deze nieuwsbrief was nog niet bekend wat de reactie hierop is. Maar uitlatingen van wethouder Marga Vermue in de media doen het ergste vrezen. Voor haar lijkt het vooral een prestigekwestie te zijn. Het helpt in deze kwestie niet erg dat de Vereniging Natuurmonumenten (beheereenheid Schelde) – die de bescherming van natuur en landschap toch hoog in het vaandel hoort te hebben – zich bij de plaatsing van de containers neerlegt. Eén duidelijk front tegen de aantasting van de bloemdijken zou beter zijn. Als de reactie van de gemeente binnen is, beraadt het bestuur zich op verdere (juridische) stappen.

Wordt vervolgd.

Een brede Sloeweg

'Het moet een mooie weg worden' meent de provincie. In ieder geval betekent de verdubbeling van de Sloeweg veel nieuw asfalt en een enorm ruimtebeslag aan de westkant van de Zak.

De Sloeweg tussen havengebied Sloe en de A58 (Nieuwe Rijksweg) moeten na verdubbeling de toegankelijkheid van de Zeeuwse havens vergroten. Doorstroming en veiligheid moet verbeteren. De plannen voor dit traject zijn zover ontwikkeld dat het voorontwerp bestemmingsplan voor Borsele en Goes er nu is en dat binnenkort het bestemmingsplan ter inzage komt.

Op www.zeeland.nl/sloeweg en op de site van de gemeente Borsele kunt u het bestuderen. In de procedure is het Meest Milieuvriendelijke Alternatief van de MER Sloeweg N62 gekozen en rekening houdend met inspraakreacties vastgesteld door de gemeenteraad van Borsele en Goes. Nu volgen planologische inpassing, bestek en grondaankopen. De planning is dat in 2011 de eerste schop de grond in gaat en dat eind 2013 de vernieuwde Sloeweg klaar zal zijn.

Het valt nog niet mee om een goed beeld te vormen van deze verdubbelde Sloeweg N62. De bezoekers van de informatieavond hadden wel een artist-impression filmpje verwacht, maar dat bleek te kostbaar. Er bestaat wel een oud filmpje waarbij je over de weg kan racen, maar de details ontbreken en het is dus niet up-to-date.

De nieuwe weg is extra breed door een 'ecologische' middenberm en kent voor de veiligheid aflopende bermen. De BZZB heeft haar zorgen over dit ruimtebeslag ten koste van de groene omgeving al eerder kenbaar gemaakt. Er zijn hoge ongelijkvloerse kruisingen, rotondes, geluidswallen in de vorm van dijken soms in combinatie met schermen die in hoogte

variëren van 2 tot wel 5 meter voorzien en er worden nieuwe U-vormige aansluitingen gecreëerd bij A58 en Drieweg. Doorgaande wegen worden afgesloten en voor fietsers blijft het bijna onmogelijk de weg te passeren. Sommige cultuurhistorische objecten, zoals een monumentale boerderij en een oude begraafplaats verliezen aantrekkelijkheid omdat ze geïsoleerd komen te liggen. Een deel van de Oude Sloespoorlijn nabij 's Heerenhoek wordt geofferd voor de nieuwe weg.

Voor de belanghebbende grondbezitters zijn de bescherming tegen geluidsoverlast en grondruil of goede vergoeding de belangrijkste aspecten. De landschappelijke inpassing blijft verder beperkt, alleen bij op en afritten, als de weg van hoogte verandert, en bij viaducten is beplanting voorzien. De open vensters moeten de weg de gewenste schoonheid verschaffen. Het open landschap met mooie vergezichten; dat vraagt dan in de toekomst wel om daadwerkelijk goed beleid om dat landschap te behouden. Ook in Zeeland zijn voorbeelden te over waar dat niet lukt. Een enkele ingreep kan in de Zak al funest zijn. Moeten we het begrip beschermd dorpsgezicht niet ook uitbreiden naar silhouet en omliggende bebouwing? En zal het sluipverkeer door het kwetsbare platteland van de Zak nu werkelijk een halt toegeroepen worden? Die winst ligt in ieder geval in het Goese deel, waar de harde knip de Oude Rijksweg niet langer direct bereikbaar maakt.

Bijzonder is nog te memoreren dat de weg grotendeels bekostigd wordt door de Vlaamse compensatiegelden voor de verdieping van de Westerschelde!

Bomen

De gemeenteraad van Borsele had een grote mond: per 1 januari 2010 moest en zou de kapvergunning opgeheven. Dit had als doel vereenvoudiging van de regelgeving. Maar zo eenvoudig gaat dat blijkbaar niet. Tot nu toe is de gemeente nog doende met het opstellen van een lijst van monumentale en te beschermen bomen. Wij hebben stevig aan de bel getrokken door een brief aan het college met afschrift aan raadsleden en natuurorganisaties. Wij vroegen om een gezamenlijke zorg voor een belangrijk onderdeel van de schoonheid van de Zak. Opmerkelijk is dat niet alle instanties via de zelfde regelgeving vergunningplichtig zijn. Onze vragen lijken goed opgepakt. De lijst komt binnenkort geruime tijd ter inzage. Wij hopen dat ieder die 'zijn boom' mist, dat aan de gemeente zal laten weten.

In Borsele, de gemeente met het bomenlogo, hebben toch in de afgelopen kapperperiode veel bomen het loodje gelegd. Om tal van redenen, maar niet altijd weloverwogen of terecht. De BZZB ziet graag een omzichtige houding gericht op bescherming van het groen en bomen. In de dorpen verwijderd de gemeente bomen die juist iets voor gaan stellen, bij bestemmingsplannen is het eerste waarmee

begonnen wordt kaalslag. Onderhoud door de provincie betekent vrijwel altijd zonder onderscheid afzetten tot aan de bodem.

Van het waterschap mag er geen boom in de slootkant staan ook al is die verschrikkelijk oud. Dat gaat zover dat op beschermde paadjes beeldbepalende bomen verdwijnen en dat vanwege onderhoud gehele meidoornheggen met de grond gelijk gemaakt worden. Ook natuurorganisaties zouden beter kunnen opletten wat er in hun gebieden gebeurt en zouden om redenen best eens kunnen afzien of deels kunnen terugkomen op vastgelegde groenbeheerplannen. Broodwinning van boer en fruitkweker gaat vóór behoud, maar de laatste groep blijft in ieder geval ook planten. Helaas, ook particulieren hebben soms ineens genoeg van hun boom of de erfenis daarvan.

Natuurlijk de natuur herstelt zich, er zijn beplantingsplannen en er is soms herbepantingsplicht. Toch doet het pijn te ervaren dat bomen soms onnodig verdwijnen en dat het heel lang duurt voordat een nieuwe tot wasdom is gekomen. 'Boompje groot, plantertje dood'

De Zak moet speels en natuurlijk zijn

Tijdens een aantal publieksevenementen vroeg de BZZB de bezoekers een vragenlijst in te vullen over natuur, landschap en leefomgeving. Er kon steeds een keus gemaakt worden uit twee stellingen. Bijna driehonderd mensen vulden de lijst in. Weliswaar geen representatieve steekproef à la Maurice de Hond, maar de uitkomsten bieden wel een aardig inzicht in de opvattingen van de deelnemers aan deze mini-enquête.

Eén van de dubbelvragen ging over het nationaal landschap. De Zak van Zuid-Beveland is één van de drie gebieden in Zeeland die als zodanig zijn aangewezen (de andere zijn West-Zeeuws-Vlaanderen en het platteland van Walcheren. Moet een nationaal landschap een netjes aangeharkt park zijn of juist niet? Het overgrote deel van de invullers, negentig procent, kiest duidelijk voor een ‘speels en natuurlijk’ nationaal landschap. Driekwart van de deelnemers vindt de bloemdijken ‘prachtig’. Een heel klein aantal zet daar vraagtekens bij en geeft aan: de bloemen op die dijken kan ik eigenlijk niet vinden. Een grote meerderheid stelt dat natuur, landschap en bebouwing één geheel moeten vormen. Nog geen tien procent meent dat je storende bebouwing niet achter groen kunt verbergen. Bomen nemen een belangrijke plaats in. Het gros van de deelnemers noemt ze ‘prachtig’; ze mogen dik en oud worden, ook in de bebouwde kom.

De invullers van de vragenlijst vinden dat het verhaal van de streek bepaalt wat een monument is. Dat hoeft niet persé oud en groots te zijn. Maar weinigen zijn het ermee eens dat een ‘Frans kasteel’ helemaal niet misstaat in de Zak. Daarentegen beschouwt een grote meerderheid het herstellen van een Zeeuwse boerderij als een echte verdienste. Dat wordt onderstreept door de opvatting dat het kenmerkende van de streek behouden moet blijven (driekwart van de deelnemers). Een plattelandswoning met boerensfeer met zwarte schuur wordt als streekeigen gezien.

Tweederde van de deelnemers geeft aan dat de boeren als belangrijke gebruikers van het land verplichtingen hebben aan het landschap. Ruim tien procent tekent erbij aan dat boeren meer mogen dan burgers, omdat zij hun brood

verdienen in het buitengebied. Dat er organisaties zijn die opkomen voor het belang van landschap en cultuur, onderschrijft driekwart. Slechts drie deelnemers merken op dat natuur- en monumentenorganisaties niet mee betalen en dus ook niet mogen mee bepalen. Ongeveer de helft denkt dat de gemeente haar best doet voor het behoud van de monumenten. Bijna de helft is ervan overtuigd dat de gemeente meer kan doen voor de identiteit van de streek. Snelheid op de plattelandswegen is voor de meesten taboe. Driekwart meent juist dat smalle wegen bijdragen aan een fatsoenlijk rijgedrag, dat rekening houdt met andere weggebruikers.

Van het bestuur

Het bestuur is er nog niet in geslaagd nieuwe leden te vinden, die zich mee willen inzetten voor de doelstellingen van de BZZB. Mensen die we hebben benaderd dragen ons veel sympathie toe, maar blijken zich dikwijls al met andere bestuurlijke zaken in de groen-blauwe sfeer bezig te houden. Organisaties vissen vaak in dezelfde vijver zagezegd. Nochtans zet het bestuur de zoektocht voort. Er is veel te doen en

spreiding van het werk over meer mensen is wenselijk. De functie van voorzitter is nog steeds vacant. Tot hiervoor iemand is gevonden, treedt Rinus Antonisse op als waarnemend-voorzitter. Kandidaten voor het bestuur kunnen zich melden (of worden voorgedragen) bij secretaris Maatje van der Stel, 0113-649536 of bzzb@hetnet.nl

De oude Sloelijn.

Het is bekend dat de BZZB de Oude Sloelijn een warm hart toedraagt. Door het verwijderen van alle herinneringen aan het spoor, maken we ons nu druk over de toekomst van het traject. Recente informatie van de provincie leerde ons dat de koop van Prorail nog steeds niet gesloten is. Men steggelt nog over vervuilde grond. Voor afronding van het project is ooit het jaar 2018 genoemd, maar die woordvoerder is ondertussen de baas bij het waterschap.

Misschien werkt dat voordelig?

Ondertussen ligt 'het spoor' er modderig, soms zandig bij. Er zijn gebruikers: o.a. wandelaars en mountainbikers. Er zijn ideeën genoeg en het Oude Sloelijnpad vormt al onderdeel van ommetjes die binnenkort geopend worden in Heinkenszand en 's- Heerenhoek.

De laatste ontwikkeling gemeld in de PZC klonk als muziek in onze oren. Door gebrek aan financiën wordt de bodem slechts voorzien van een schelpenlaag. Dat biedt een mooi perspectief voor wandelaars en fietsers, de recreatieve gebruiker en mogelijkheden voor

ondernemerschap en alternatief medebruik. Begin- of eindpunt is straks de brede snelweg (helaas niet te kruisen) met uitzicht op haven- en industrieterrein Sloe, waarna de route zich daarvan verwijderd via oud boerenland naar nieuwe dorpscultuur in Heinkenszand. Dan vervolgt de route naar een meer natuurlijke omgeving, restant van de Schenge tot opnieuw een dorps molengebied bij Eindewege.

In het 'jaar van de fiets' probeerde de BZZB een dikke-banden-race voor basisschooljongeren te organiseren met mountainclub Extreme, om de veelheid van mogelijkheden van de Oude Sloelijn ook nu al in beeld te brengen. Helaas is het beroep op MTC Extreme in dit fietsjaar te groot en lukt het hen niet. Het is niet onze core-business maar toch houden we de gezamenlijke ideeën nog even vast voor de toekomst.

Lopende zaken

Lichtmasten.

Wij hebben de indruk dat er steeds meer lichtmasten in het buitengebied en aan de grenzen van de dorpen verschijnen. De gemeente meldt ons dat per geval bepaald wordt of een voorziening toelaatbaar is. De best beschikbare technieken worden geëist. Wij zijn benieuwd of de lichtbelasting toeneemt en overlast veroorzaakt. Ten behoeve van natuur, mens en dier zijn wij aanhangers van het 'hou het donker donker' principe. Een verantwoord beleid is op zijn plaats in het Nationaal Landschap. Meldingen graag bij het secretariaat bzzb@hetnet.nl

Planologiewerkgroep.

De planologiewerkgroep van de KNNV houdt zich bezig met ruimtelijke ordening. Een onderwerp waar natuurliefhebbers nou niet direct juichend op in stappen.

De BZZB is lid van de werkgroep en vindt daar een klankbord en steun voor vragen, procedures en acties. Enkele leden van de planologiewerkgroep hebben aangegeven hun werkzaamheden te beëindigen. Als iemand zin heeft mee te denken of iets op dit terrein wil leren, meldt het bij het secretariaat. bzzb@hetnet.nl 0113-649536

Hagelkanonnen.

Een zorgvuldige vergunningverlening op de juiste wettelijke basis is het belangrijke doel van onze bezwarenprocedure tegen het gebruik van anti-hagelkanonnen. De procedure houdt ons al jaren bezig. Het nieuwe seizoen van het gebruik is weer gestart. Bij de rechtbank in Middelburg is nog geen duidelijkheid over de datum van behandeling.

De Kousentuun

Bij historische boerderijen op de Bevelanden stond vroeger vaak een *kousentuun* op het erf. Dit is een rek waarop de boerin haar gebreide lange kousen droogde. De kousentuun had de vorm van een half wagenwiel met spaken – de opgaande zon met stralen – op een staander. Met het verdwijnen van de streekdracht zijn deze rekken uit het landschap verdwenen. Om dit Zeeuws cultureel erfgoed te behouden heeft de Soroptimistclub de Bevelanden (onderdeel van een wereldwijde serviceorganisatie bestaande uit vakvrouwen) en de Boerderijstichting Zeeland in samenwerking met Emergis, vier nieuwe kousentunen vervaardigd.

Deze zijn inmiddels geplaatst bij de volgende boerderijen:

De Arendshoeve in 's Heer –Arendskerke, Tien gemeten in Oudelande, Nieuwlands Rust in Nieuw en Sint Joosland en de Hoeve Van der Meulen in 's-Heer Abtskerke. Zo is weer een stukje cultuur historisch erfgoed teruggekeerd in het Zeeuwse Landschap.

Mocht u belangstelling hebben voor een eigen kousentuun op uw erf, dan kunt u contact opnemen met Bram Maljaars 0113-267950

Donateurs

Het overgrote deel van de donateurs heeft inmiddels de bijdrage voor 2010 voldaan. Hartelijk dank daarvoor. Menigeen maakte een hoger bedrag dan de minimale bijdrage van acht euro over. Dat is uiteraard een aangename geste. U weet het: zowel de financiële als de morele steun van onze donateurs is voor een ideële stichting als de BZZB onmisbaar! De donateurs van wie we nog geen bijdrage mochten

ontvangen, vragen we alsnog de bijdrage van tenminste € 8,- over te maken op bankrekening 34.60.01.536 t.n.v. de Stichting Behoud de Zak van Zuid-Beveland. Zij kunnen nog tot half mei storten.

Degenen die niet reageren zullen we daarna benaderen met de vraag of ze bij het werk van de BZZB betrokken willen blijven.